

Het Regt

PRYS DER INSERTIE.

15 centiem den drukregel.
40 centiem de reklamen.
Alle toezending van brieven, geld,
moet ons vrachtyr geworden.

Wekelyks verschynende Woensdag
en Zaterdag, by HUB. DE COCQ,
Opsteller-Uitgever, te St-Truiden.

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

GODSDIENST.

VADERLAND.

VRYHEID.

ABONNEMENT PRYS:

Voor de Stad 5 fr. per jaer.
» 3 fr. per 6 maanden.
» 1-75 fr. per trimester.
Voor Buiten 6 fr. per jaer.
» 3-50 per 6 maanden.
» 2 fr. per trimester.

AEN ONZE MEDEBURGERS.

Het gebrek van een wel ingerigt hulpstelsel welke de laatste brandrampen maer al te klaerlyk heeft doen blyken, had aen eenige uwer medeburgers het gedacht verwerkt van in onze stad EEN VRYWILLIGE BRANDWEER op te richten, waervan de leden door voorafgaende bewerkingen met het gebruik der bluswerktuigen gemeen gemaakt onder een beghind bevel, met oprechte dienstwilligheid hen uitvoer geleegd, weldra een magt zou doen ontstaan bekwaem om, in geval van onheil, de grootste diensten te bewyzen.

Den brand dempen, de slagtoffers de hulp met aen de vernieling te ontrukken soms de aen het leven noodigste zaken, ervan de wedergave verzekeren, die in gevaer zynde en reene huizen tegen die aanslagen bevynden welke maer al te dikwyls in die oogeblikken van wanorde gepleegd worden, zulks is het doel tot de daerstelling van hetwelk een voorbereidende vergadering, tot leden van hun voorloopig bestuur, by toezigt aengesteld heeft met last van aen hunne medeburgers te doen om alle middels te verzamelen om eene beslissende inrigting daer te stellen.

Een zaak van algemeen belang tot stand trachtende te brengen, hopen zy door een ieder ondersteund te zullen worden; zy wenden zich met vertrouwen tot de werk- en ambachtslieden, ambtenaers, grondeigenaers geestelyken en kloosterlingen; zy willen dat op het oogenblik des onheils een ieder zich geheuge dat de dag misschien nakend is op de welke hy zyn eigendom en huisgezin tegen den ramp zal te beveiligen hebben, zy willen dat het geklep der stormklok in ieder het gedacht verwerkt dat het eene pligt is het ongeluk tot hulp te snellen.

De ondergeteekende zyn bezitters der lysten om de handteekeningen te ontvangen dergene, welke aen deze echt-menschlievende instelling willen deel nemen en achten zich gelukkig een openbaere hulde aen de edelmoedige gevoelens der heeren professoren van het seminarie alhier te kunnen betoonen, welke reeds voor de vergadering hunne aenleving hadden doen kennen, geen twyfel of de ingezetene zullen hun donne dankbaarheid er over betoonen met hunnen naem nevens die der heeren professoren in te schryven.

Het bestuur zet zich van heden af te werk om al de noodzakelyke elementen te verzamelen tot het opstellen van zulk genootschap, het zal zich met de instellingen van dien aard in betrekking zetten om er de verordeningen van te bekomen, en verzoekt de burgers haer in die taek zoo verre mogelyk te willen ter hand te staen, zy hoopt dienstvolgens aen de algemeene vergadering, welke kortelings zal byeen geroepen worden om een volledig reglement te kunnen voorstellen en alzoo haer doel te bereiken met in deze stad de zoo noodzakelyke instelling van EEN VRYWILLIG BRANDWEER tot stand te brengen.

Ulens, Paul, voorzitter, Cartuyvels, Bon. Vanwest-Ulens, Roselle, Alp. leden, Delgeur Const. sekretaris.

Men schryft ons uit Wellen: pachter Briens, oud-schepen der gemeente, was gisteren bezig met tarwe te laden, en zeide aen zynen knecht dat die tarwe toch noch zoo slecht niet was, toen hy ineenzakte; men ylde de kar op; maer men vond niets meer dan een lyk: hy had opgehouden te leven.

Iedereen betreurt het droevig einde van dien braven man, die algemeen om zyne rechtschapenheid en vreedzaam karakter, geacht en bemind werd.

— Men zegt dat een gendarm van Zout-Léeuw op eenen man van Wezeren zou geschoten heeft, die op. zaterdag nacht, op de loerjagt was. De loerjager zou eerst naer den gendarm geschoten en de vlucht genomen hebben, waerna deze laatste hem een bal door den rug gejaegd zou hebben.

TOESTAND VAN BELGIE.

Wy nemen niet geerne den naem van profect aen, en de rol van waerzegger heeft voor ons niets aantrekkelijks. Maer zekere omstandigheden hebben ons reeds dikwerf gedwongen den uitslag der gebeurtenissen vooraf te beoordeelen, en onze denkwyze te geven over de oplossing welke deze of gene onregelmatige toestand zou krygen. Het is hetgeen wy vandaeg gaen doen in zake van niets voortbrengende uitgaven.

Sedert zeker getal jaren, wordt het kapitaal tot zyne natuerlyke bestemming niet meer geheugd, zoo als het zou moeten gebruikt worden in eene regelmatig ingestelde samenleving, volgens de redelyke wetten der orde, door de natuer en de vryheid aangewezen. In plaets van te voldoen aen de noodige uitgaven en verbruikingen, zien wy het alle dagen geheugd in zaken welke geenszins gepaerd kunnen gaen met eene wyze spaerzaamheid

en met de gevoelens van vrede en verbroedering, welke de gouvernementen gedurig moeten trachten te bevestigen, te vergrooten tusschen de volkeren. Het grootste deel der hedendaegsche Staten zoeken maer te centraliseren, dingen naer het ideael van de sterke magt, zyn geboren-vyanden van de vryheid, blyven doof voor de stem van het algemeen geweten, welk overal door zich-zelfen wil werken, *multiplient sans cesse les rouages de la machine bureaucratique*, en bygevolg wordt het aengroeiende kapitaal uitgeput, en de wonde der nutteloze uitgaven verergert van dag tot dag.

De belastingen, ten toppunt gestegen, zyn niet meer toereikend voor de noodwendigheden van dien onverzadelyken verkwister, dien men Staet noemt: Geld moet er zyn, altyd geld en nog geld; en daer men er geen meer regstreeks aen de belastingsschuldigen durft vragen, neemt men zynen toevlugt tot de openbare leeningen. Zulksdanig is de honderdmael hernieuwde geschiedenis der nationale schulden, zulksdanig is ook die der gemeenteschulden.

Zoo als men het seffens begrypt, zullen de ekonomische gevolgen van zulken staet van zaken onberekenbaer zyn: in de maetschappy, in de samenleving, geven zy zich lucht, veropenbaren zy zich, door diepe beroertens, door de zuchten en klagten van millioene menschen, door krisissen, door den opstand, in een woord, door al de afschuwlykste aenduidingen van het *pauperismus*.

Op de 1,200,000 familiën die in België zyn, is er een goed vierde deel dat maer *éene kamer* heeft om te verblyven, en wiens geheel mobiliair bestaat in eene vermolde tafel, twee of dry kreupele schabellen en een of twee ellendige stroozakken.

En nogtans niets zoo waar als het somber tafereel van dien hartscheurende toestand van dry honderd duizend belgische huishoudens. De statistiek is er getuige van, de liefdadige inrigtingen van alle slach, de kleine Zuster der armen, de navolger van St.-Vincentius a Paulo, de menschenvriend, de burger-bezoeker der armen, zullen allen, de waerheid hier woorden bevestigen.

En het is als het vierde der natie zit te zuchten in nog ongezonere wooningen dan die der Laplanders en Esquimaux, wanneer een oneindig getal brave werklieden, goede vrouwen en kleine kinderen van lucht en zon beroofd zyn, dat men komt spreken van millioenen te leenen voor het oprigten van standbeelden ten pryze van goud, van oneindig veel goud, om theaters te bouwen waer de armen geroepen wordt tot het betalen der gevaervolle vermaken van den ryken; in een woord, om eene menigte gebouwen op te rigten welke men, zonder onregteverdigheid, met den naem van nuttelos kan bestempelen.

Dat de gouvernementen en gemeenten eens begrypen dat zy op eenen verdoolden weg zyn, die ons regstreeks tot den politieken en maetschappelyken verval voert. De vryheid, en de vryheid alleen, kan den staet in zyne natuerlyke grenzen terugbrengen, en het kapitaal tot zyne providentiële bestemming doen dienen, welke bestaat in mede te werken, met de natuerlyke werktuigen en den arbeid, tot het door den Godsdienst verwezentlykt welzyn van al de maetschappelyke standen.

Maer door toedoen van het doctrinairisch liberalismus en door den zucht van overheersching der staten, zal het kapitaal weldra zyn kristelyk karakter verliezen en de rol herneemen, hem door het heidendom aengegeven.

Het is de nederige dienaar van den overvloed en van de grillen der magtigen en van de bezitters eener openbare magt, welke zy overrompeld hebben door eene aenschakeling van heimelyk en schynheilglyk gepleegde euvelheden. Het is tyd, ja, hoog tyd dat men het geld den dienaar make van den nood en van het sociaal nut.

MR. DE MERODE EN GENERAEL DE GOYON.

De oorzaak van het verschil ontstaan tusschen Mgr. de Merode en generael de Goyon, is dat de eerste geenszins wilde toelaten dat het fransch bestuur den H. Vader zou dwingen tot het afkeuren en het bestryden der Napoleische reaktie, dit is te zeggen, van de poogingen van de italiaensche bevolkingen om het piemonteesch juk af te schudden.

De gouvernementele dagblaren zyn het maer eens in één punt in die zaak: dat is dat generael Goyon goed gehandeld heeft en dat Mgr. de Merode onglyk heeft.

Dat is niet te verwonderen van die bazen. Overigens willen zy allen dat Frankryk gevolg trekke uit dien voorval, maer verschillen over de gedragslyn welke zy Napoleon willen doen aennemen. Terwyl, volgens de *Constitutionnel*, de kracht der zaken eene wyziging zal brengen in de betrekkingen tusschen Frankryk en Rome, vraegt de *Pays* eenvoudig de afzetting van Mgr. de Merode!!! *Risun tenatis!* Lacht maer niet! Volgens hem, is deze afzetting niet slechts noodzakelyk voor de eer van Frankryk, maer zelfs voor den intrest van den Heiligen Stoel. Wy weten niet of de *Pays* zyn gevraagde zal verkrygen, hetgeen hy zoo edelmoedig van den Gryzaerd van het Vatkaen afsecht; maer hetgeen wy weten is dat generael de Goyon verschoning moet vragen aen den minister van Pius IX.

Maer dat dagblad eindigt met iets dat nog nooit gehoord is: « het fransch leger, dat te Rome is om den H. Vader tegen de straetsrevolutie te beschermen zal hem insgelyks tegen de paleisrevolutie beschermen. » Proficiat! Het is dus eene paleisrevolutie welke Mgr. de Merode wilde maken! Dat is nu te fel! De *Pays* wacht zich wel van te zeggen welke het doelwit van de revolutie van Mgr. de Merode was. Maer wy weten dat die genaemde revolutie het eenvoudig behoud was van den H. Vader in al zyne regten van tydelyken souverein.

Frankryk heeft wel lang gewacht om zich nopens die zaak te uiten; er schuilt weer iets onder: de vos heeft lang geslapen, en komt met looze schreden aengegreden.

Men leest in den franschen *Moniteur*, dat de toepassing der wet op de konscriptie wanorders veroorzaekt in de Marken en Umbrië; te Gobleio, Amalia en Henno, zyn er door de boeren zware wanorders gepleegd. De achterblyvers hebben zich in benden verdeeld; eene dier benden bedreigt Acoli; eene andere, samengesteld uit ongeveer 200 gewapende rekruten, heeft zich op de hellingen van Roccaola gevestigd, van de 270 jongelingen welke te Fano waren ingeschreven, hebben er zich slechts 8 om te loten aengeboden.

— In eenen brief aen de *Journal d'Anvers*, herinnert de heer Coomans, representant, wat al poogingen hy in 't werk heeft gelegd om de afschaffing der lotery voor de milite te bekomen, en hy kondigt aen dat, indien het gouvernement zulks niet doet, hy een wetsontwerp aen de Kamer zal voordragen ter afschaffing der konscriptie en verandering der wetten op het rekrutement.

BUITENLANDS NIEUWS.

Italiaensche Kwestie.

Potenza 20 july.

« De baenstroopery vermeerdt. De koerier van Cantanzaro is tegengehouden. Verschillige gemeenten zyn door de baenstroopery bezet. De nationale garde heeft geweigerd de stad te verlaten. De bevolking heeft het vertrouwen verloren, dewyl zy niet dat er geene versterkingen aankomen. Het gevaer is groot.

Isernia, 20 july.

« Groote terugwerking te Lorine. De troepen hebben die rigting genomen. De telegraef is op verscheidene punten afgebroken.

Sora, 20 july.

« Dezen morgen hebben de troepen eenen zegeprael op de baenstroopers behaald; na een gevecht van dry uren, zyn de laatste teruggedreven en verspreid.

Sora, 20 july.

« De benden vereenigen zich op nieuw, om standplaats aen onzen regtervleugel te nemen, en het gevecht te hervatten.

Foggia, 20 july.

« De benden welke thans een indrukwekkend aanzien hebben en in de uitgestrekte vlakke verwoed vechten, hebben ons tamelyk groote verliezen veroorzaakt. De troepen hebben twee man krygsgevangenen gemaakt en hen gefusilleerd, na op Lucera teruggevoerd te zyn. De benden hebben de bosschen van Volturara en Volturino bezet.

Tarente, 21 July.
« De koorts nog meer dan het gesicht der oproerlingen, vernielen onze dappere soldaten. De hospitalen zyn opgepropt.

Salerno, 21 July.
De telegraphische linie van Coenza en hooger is door de baenstroopers afgebroken.

Gaëta, 21 July.
« De kapitein Fortuna verhaelt, dat men te Fondi voor eenen opstand vrees, en dat de oproerlingen worden ondersteund door de benden, komende van den kant der pausselyke grenzen.

Nola, 22 July.
« Gisteren vertoonden zich op de hoogte in de omstreken van Monteforte, dry benden kwaeddoeners. Zy marcheëren gelyk geregelde troepen en tonen hetzelfde betrouwen alsof zy meester waren (*signori del paese*)

Nola, 22 July.
« De kleine troep, die gezonden is om de benden, welke te Lauro gekampeerd zyn terug te dryven is in groot gevaer, want het getal der oproerlingen vermeerdert dagelyks; zy vertoonden zich hier en daer.

Pouzzoles, 22 July.
« De gewapende benden, welke zich gisteren met de witte vlag op de hoogten der Camaldulen vertoond hebben, schynen thans talryker te zyn. Niet alleen weigert de nationale garde hen te bevechten, maer ook is zy in verstandhouding met hen. Het is noodig de baenstroopers door de troepen te doen aantasten en een voorbeeld te geven.

BURGELYKEN STAND DER STAD ST-TRUIDEN.

Aengiften van den 3 tot den 7 Augustus 1861.

GEBORTENS.

Mannelyk. 2. — Vrouwelyk. 2.

HUWELYKEN.

Abeels, Mathieu Ludovicus, met Festraerts, Elisabeth.

STERFGEVALLEN.

Jans, Agnes, oud 54 jaren, jongedochter (Schuerhoven.)

zynde de eenigste te Sint-Truiden die den depot hebben der Sociëteit de GOSSON, laten weten aan het publiek dat volgens hunne overeenkomst met de gemelde Sociëteit dezen brand kunnen leveren aan zeer voordelige Prynzen.
Men kan by hen bekomen van dit Gruis:
Per wagon wegende 5,000 kil. — Per 1/2 wagon wegende 2,500 k.
Zy gestelen zich insgelyks den brand te doen vervoeren ter woonplaatsen der personen die het verlangen.
De kooplieden in het groot en in het klein, alsook de fabrieken welke zouden willen in handeling treden voor eene groote kwantiteit kunnenzich voor meerdere inlichtingen bepeven by de heeren DELVAUX, Zoutstraet 370 te Sint-Truiden.
Zy verwilligen insgelyks het publiek dat zy onttrent 30,000 extra schoone DENNEN-MUTSAERDEN *vit de hand te koop te hebben*, liggende op den bosch genaemd BLYDOSCII, gelegen te Rummen, omtrent vyf minuten van den steenweg van Sint-Truiden naar Herck-de-stad. Alsook eene groote kwantiteit extra schoone KEPPERS alder gekapt liggende. Zich te adresseren om de Mutsaerden en Keppers te bekomen, by hunnen meesterwerkman op den bovengemelden bosch.

DE HEEREN GEBROEDERS DELVAUX

G. BALTUS,

NEG^r, IN DEN OLIPHANT, 21, SINT-TRUIDEN,

heeft de eer het publiek kenbaer te maken dat by hem te bekomen zyn alle soorten van Wynen, Likuren, Lambic mousseux, Leuvensch bier per stuk en op flesschen en ledige flesschen; alsook allesbeste oude wyn aen fr. 1-20, de flesch er in begrepen.

Hy durft zich, in aenzien der goede kwaliteit zynr zoo lang bekende artikels en der gematigde pryzen, aen de gunst van het geëerde publiek voorts aanbieden.

Elixir impérial, voor bitteren, eenigste depot, te St-Truiden, by M. G. Baltus.

BEKENDMAMAKING.

Op maendag den 12 augustus 1861, om negen uren voor middag, te St.-Truiden in het Kappittelhuis van Onze-Lieve-Vrouw-kerk, zullen de heeren Bestuërders der vermelde kerk, publiek, door het ministerie van den notaris COEMANS doen verpachten de volgende goederen, gelegen onder de gemeenten:

Aelst, Velm, Brusthem, Halmael, Milen-boven-Aelst, Ginkelom, St.-Truiden, Buvingen, Halle-Boyenhoven, Wilderen, Borloo, Jeuck en Halle.

ON TROUVE

Chez Mlles **JONNÉ**, sœurs, rue de Tirlemont, SAINT-TROND.

Un assortiment complet de chapeaux de paille, (paille d'Italie, panama, etc.) chapeaux en soie, chapeaux en feutre, chapeaux souples, chapeaux à la Garibaldi et à la prince Albert; Casquettes de Bruxelles, toutes de la première nouveauté.

Solidité, élégance, modicité des prix, tels sont les avantages qu'offre au public la maison Jonné.

MAGASIN D'ÉPICERIES en gros et en détail aux prix les plus avantageux. Bougies, 1re qualité, à 1,20.

ANGLO-BITTER,

SEUL DEPOT EN BELGIQUE, CHEZ

HUBERT VANWEST.

Grand' Place, N° 2 à Saint-Trond.

L'ANGLO-BITTER, liqueur d'un goût si agréable, est aujourd'hui généralement reconnue pour avoir plusieurs qualités salutaires. Il réunit donc l'agréable et l'utile. Pris régulièrement dans la matinée ou le soir avant le coucher, il rend gai et dispos. L'Anglo-Bitter, véritable nectar, est l'invention d'un distillateur-liquoriste au fait de son art par une longue expérience, et présente une combinaison d'aromates distillés ou infusés et de sucs des plus excellents fruits. Aussi le débit en est-il déjà fort répandu en Belgique, et nous osons nous promettre que bientôt il y sera d'un usage à peu près universel. La plupart des personnes préfèrent prendre cette délicieuse liqueur dans toute sa pureté; d'autres, plus délicates, ne la prennent qu'avec de l'eau. Et en effet, au moyen de l'Anglo-Bitter on peut convertir l'eau en plusieurs liqueurs agréables et douces dans les proportions les plus diverses.

PRIX: Frs. 2-50 le flacon.

LEEST HIER:

BEYERSCH-BIER,

aen 30 centimen de flesch,

BY HUBERT VANWEST,

Groote merkt, N° 2, te Sint-Truiden.

NATIONALE MILICIE.

LIGTING VAN 1861.

Algemeene agentschap van militaire remplacemen ten gewaerborgd door den heer J. VANDENBRANDEN, grondeigenaar in de Bloemstraet, 50, te Brussel.

Voor alle inlichting en handelingen zich te bevragen by J.-M. DIGNEFF voornaemsten agent der provincie, woonende op de Varkens-merkt te St-Truiden.

MILICE NATIONALE.

LEVÉE DE 1861.

Agence générale de remplacements militaires garantie par M. J. VANDENBRANDEN, propriétaire, rue de la Fleur, 50, Bruxelles.

S'adresser pour tous renseignements et négociations chez M. J.-M. DIGNEFF, agent principal de la province, Marché aux cochons, à St-Trond.

YZER-MAGAZYN.

Fr. Schevenels-Danwest, Pompmaker, Tin, Lood, en Zink verwerker woonende te Sint-Truiden, op den hoek der Steenstraet, ook genaemd Diestersche straet n° 62, tegen het abdy, heeft de eer het publiek kenbaer te maken; dat by aldaer een groot magazyn komt te openen, van allerhande soorten van LIGT EN ZWAER YZFR, zoo als yzer in platen en in baren, sloten, schroeven, krukken, charnières: nagels, kettingen, schuppen, zigten, zeysems, yzerdraden en verders al wat dienstig is voor hoefsmeden, slot- en stovenmakers, schrynowerkers, timmerlieden, rademakers, en alle andere bedieningen, als ook alle keukengerief.

Hy kan elkeen verzekeren over de goede kwaliteit dezer waren, alsmede over de geringheid hunner pryzen welke alle concurrentie overtreft.

Terzelter tyd beveelt hy zich aen, voor al wat zyne neering van Pompmaker, tin, lood en zink verwerker aengaet.

N. B. Men koopt en verwisselt ook zeer voordeliglyk by hem alle oud yzer, tin, koper en lood.

BERIGT.

Er zal den 17 September aenstaende, te Mechele aen de Maes, eene tentoonstelling plaets hebben van landbouwprodukten, vee, landbouwwerktuigen en hoefsmedery, met kampstryd tusschen gemelde voorwerpen.

TE HUREN

Een schoon MAGAZYN en grooten ZOLDER, Zich te bevragen op het bureel van dit blad.

MAETSCHAPPY DE ZON.

gemagtigd by koninglyk besluit van 16 December 1829, met een kapitaal van 15 millioen.

Verzekering tegen brand, aen 30 centimen per duizend.

Zich te bevragen by H. REYNDERS, Stapelstraet, N° 270, te St-Truiden.

DE HONINGBIE.

Maetschappy van hagelverzekering op vaste premien, zy verzekert de vruchten tot dat dezelve in zekerheid zyn en in geval van vernieling wordt de schade by bovengenoemde agent der Zon comptant betaeld.
Men vraegt agenten en onderagenten.

MARKTPRYZEN DER GRANEN.

ST TRUIDEN, 27 July.

Tarwe	100 kil.	34.46
Koren	" "	20.74
Haver		22.25
Garst		20.21

ST-TRUIDEN, 1 Augustus.

Tarwe	100 kil.	34.31
Koren		21.01
Haver		22.00
Garst		22.47

THIENEN, 30 July.

Tarwe	100 kil.	35.24
Koren		20.42
Haver		21.20
Garst		21.00

TONGEREN, 25 July

Tarwe	103 kil.	36.00
Koren	94 "	19.75
Haver	75 "	16.75
Garst	95 "	19.50

LEUVEN, 29 July.

Tarwe	100 kil.	35.20
Koren		20.20
Haver		23.22
Garst		24.49

BRUSSEL, 26 July.

Tarwe	hectol.	27.54
Koren		15.05
Haver		22.94
Aerdappelen		12.50

HASSELT, 23 July.

Tarwe	100 kil.	34.00
Koren		20.60
Haver		22.70
Garst		22.40

LUIK, 22 July

Tarwe	103 kil.	36.25
Koren	94 "	20.25
Haver	150 "	34.00
Garst	94 "	21.00

DIEST, 31 July.

Tarwe	hectol.	28.00
Koren		14.70
Haver		11.70
Garst		16.80
Aerdappelen den zak	6.75	

MECHELEN, 27 July.

Tarwe	100 kil.	33.75
Koren		20.20
Haver		25.21
Garst den hect.		15.00
Aerdappelen den zak	6.50	

Sint-Truiden, drukkerij van Hub. DE COCQ, N. 84.